

XUDAFƏRİN

“Xudafərin harayından qalan mən!..”

Qəzet 1932-ci ildən çıxır № 7-8 (6873-6874) 15 iyun 2023-cü il

15 İyun Milli Qurtuluş Günüdür

26 İyun - Azərbaycanın Silahlı Qüvvələr Günüdür

Milli Qurtuluş Günü münasibətilə tədbir keçirilib

15 iyun 2023-cü il tarixdə Heydər Əliyev adına Mədəniyyət və İstirahət Parkında Milli Qurtuluş Günü münasibətilə tədbir keçirilib.

Tədbirdə Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı

Kamal Həsənov, rayonun Hüquq-mühafizə orqanlarının, idarə, müəssisə və təşkilatlarının rəhbərləri, YAP fəalları və ictimaiyyətin nümayəndələri iştirak ediblər.

Tədbirdən öncə Mədə-

niyyət və İstirahət Parkında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin heykəli önünə gül-çiçək dəstələri qoyularaq əziz və unudulmaz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Kamal Həsənov Ulu Öndər Heydər Əliyevin xilaskarlıq missiyasından geniş söhbət açib Ümummilli Liderin respublika rəhbərliyinə qayıdışından sonra ölkəmizin sürətli inkişaf yoluna qədəm qoyduğunu, müstəqil respublikamızın son illər əldə etdiyi uğurların birbaşa Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olduğunu vurğulayıb.

Ulu Öndər Azərbaycanı bir dövlət kimi zamanın ağır və sərt sınaqlarından uğurla çıxara bilmiş, ölkənin gə-

ləcək inkişaf strategiyasını müəyyən etmiş və onun həyata keçirilməsi üçün mühüm addımlar atmışdır. Həyatının mənasını xalqına xidmət etməkdə gören Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi irsinin nəticəsidir ki, bu gün müstəqil və demokratik Azərbaycan dövləti yaşayır və hərtərəfli inkişaf edir.

Bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev Ümummilli Liderin siyasi kursunu layiqincə davam etdirir. Ulu Öndərin siyasətinin uğurlu həyata keçirilməsi müstəqilliyimizi möhkəmləndirir, dövlətçiliyimizi qüdrətləndirir və beynəlxalq aləmdə Azərbaycan Respublikasının rolunu və nüfuzunu artırır.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin əziz xatirəsi daim hörmətlə yad ediləcək, xalqımız onu heç zaman unutmayacaqdır.

Dövlətçiliyimizin xilaskarı anıldı

İyunun 13-də rayon İcra Hakimiyyətinin və YAP Cəbrayıl rayon Təşkilatının birgə təşkilatçılığı ilə rayon Mədəniyyət Evinə "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində 15 iyun - Milli Qurtuluş Günü münasibətilə "Milli dövlətçiliyimizin xilaskarı" mövzusunda tədbir keçirilib. Tədbirdə Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Fəridə İbayeva, YAP Cəbrayıl rayon Təşkilatının sədr müavini Məhəmməd Əliyev, Mərkəzi Kitabxananın əməkdaşları, mədəniyyət işçiləri, YAP fəalları iştirak ediblər.

Məktəblərimizdə Son zəng

Bu gün respublikamızın hər yerində olduğu kimi, Cəbrayıl rayonunun ümumtəhsil məktəblərində də "Son zəng" çalınıb. 2022/2023-cü tədris ilində Cəbrayıl rayonunun 41 ümumtəhsil məktəbindən 624 şagird XI sinfi bitirərək məzun adını alıb. IX sinfi bitirən şagirdlərin sayı isə 898 nəfərdir. Rayonun ümumtəhsil məktəblərində keçirilən tədbirlərdə Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Kamal Həsənov, rayon Təhsil Şöbəsinin müdiri Zamiq Qurbanov, hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri, aparatın əməkdaşları iştirak ediblər.

Son zəng tədbiri Dövlət Himninin səslənməsi, Ulu Öndər Heydər Əliyevin və ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş şəhidlərimizin xatirəsinin yad edilməsi ilə başlanıb.

Novruz Aslanov adına Co-cuq Mərcanlı kənd tam orta məktəbində keçirilən tədbirdə

çixış edən Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Kamal Həsənov məzunları son zəng və 15 iyun Milli Qurtuluş günü münasibətilə təbrik edərək ən xoş arzularını bildirib. Rayon rəhbəri qeyd edib ki, bu il həm məzunlarımız üçün, həm də xalqımız üçün əlamətdar bir ildir. Belə ki, Azərbaycan xalqının Ümummilli lideri, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, görkəmli siyasi və dövlət xadimi Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illik yubileyi tamam olur. Bu münasibətlə 2023-cü il Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamına əsasən ölkəmizdə "Heydər Əliyev ili" elan olunub. Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinin qeyd olunması Azərbaycan tarixində əlamətdar hadisədir. Siz də bu əlamətdar, tarixi hadisəyə şahidlik edirsiniz. Heydər Əliyev ilinin məzunları adlanırsınız.

Biz inanırıq ki, bu il respublikamızın ümumtəhsil məktəblərini bitirən məzunlarımız Azərbaycan təhsilinin inkişafının əsasını qoyan Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasətinin tənənəsi olaraq istər Respublikamızın, istərsə də dünyanın ən nüfuzlu ali təhsil müəssisələrində təhsillərini davam etdirəcəklər. Bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Möhtərəm İlham Əliyev cənablarının ölkədə elm və təhsilin problemlərini daim diqqət mərkəzində saxlaması, göstərdiyi qayğı, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu tərəfindən həyata keçirilən layihələr də Ulu öndərin təhsil siyasətinin uğurlu davamıdır. Ölkə başçısı təhsil dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri kimi həmişə dəyərləndirib. Məhz onun nəticəsidir ki, Respublikamızda son

illərdə məktəb tikintisi geniş vüsət alıb. Ölkəmizin ən ucqar bölgələrində belə yeni tipli məktəblərin tikilməsi, əsaslı təmiri, ən yüksək bal toplayan gənclərə Prezident təqaüdünün, istedadlı gənclərə fəxri təqaüdlərin verilməsi bunu bir daha sübut edir. Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Rəşadətli Ordumuzun, vətənpərvər və qəhrəman oğullarımızın sayəsində işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə aparılan bərpa-quruculuq işləri, xüsusilə orta məktəblərin açılışı və tikintisi çox ürəkaçandır. Doğma Cəbrayılımda akademik Mehdi Mehdiyə adında 960 şagird yerlik şəhər tam orta məktəbin tikintisinin aparılması da bizdə qürur yaradır. Bu gün torpaq uğrunda canından keçmiş həmin oğullar bu məktəblərdə formalaşmış, təlim-tərbiyə alıb, milli vətənpərvər ruhda yetişiblər.

Tədbir şagirdlərin hazırladığı maraqlı ədəbi-bədii kompozisiyalarla davam etdirilib.

On birincilərin inamlı çıxışları onların Vətənin layiqli övladları olacağına inamı daha da artırır.

"Son zəng" çalındıqdan sonra "Bilik açarı"ni birincilərə təhvil verən məzunlar məktəbə əlvida deyiblər.

"XUDAFƏRİN"

Tədbir Ümummilli lider Heydər Əliyevin və Respublikamızın ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçmiş şəhidlərimizin əziz xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə başlanıb.

Çıxış edənlər bildiriblər ki, Azərbaycan xalqının taleyində böyük əhəmiyyət daşıyan əl günlər var ki, həmin günlərdə onun gələcək həyatını müəyyən edən mühüm başlanğıcların əsası qoyulub. Belə günlərdən ən önəmli tariximizə qızıl hərflərlə yazılmış 15 İyun - Milli Qurtuluş Günüdür. Milli Qurtuluş Günü Azərbaycan xalqı üçün sadəcə təqvim bayramı deyil, böyük ictimai, siyasi və tarixi əhəmiyyətə malik bir gündür. İyunun 15-i xalqımız üçün əsl qurtuluş tarixidir. Bu tarixi yaradan isə Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub saxlanmasında, möhkəmlənməsində, inkişafında müstəsna rol oynayan, daim xalqına arxalan və xalqına arxa, dayaq olan bir insan - Heydər Əliyevdir.

Çıxışlar zamanı həmçinin 15 iyun Milli Qurtuluş Günü'nün ölkəmizin və xalqımızın həyatındakı əhəmiyyətindən, memarı və qurucusu Ulu Öndər Heydər Əliyev olan müstəqil Azərbaycan dövlətinin keçdiyi şərəfli tarixdən etərli söhbət açılıb.

Fənn Olimpiadalarının qalibləri ilə görüş

15 iyun 2023-cü il tarixdə Rayon İcra Hakimiyyətinin akt zalında Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Kamal Həsənov Dünya və Respublika Fənn Olimpiadalarının qalibləri ilə görüşüb.

Tədbirdə İngiltərədə keçirilən onlayn riyaziyyat olimpiadasında qızıl, SASMO - Beynəlxalq Riya-

ziyyat Olimpiadasında isə bürünc medal qazanmış rayonun Milli Qəhrəman Kazım Məmmədov adına B.Mərcanlı kənd tam orta məktəbinin 8-ci sinif şagirdi Həsənzadə Fərid İsmayıl oğlu, Respublika Fənn Olimpiadalarında tarix fənni üzrə gümüş medal qazanmış 10 nömrəli tam orta məktəbin IX sinif şagirdi Abasquliyev Elvin Qurban oğlu, Tatar kənd tam orta məktəbinin 10-cu sinif şagirdi Əliyeva Alimə Bayram qızı, bürünc medal qazanmış X.Rüstəmov adına Yuxarı Mərcanlı kənd tam orta məktəbin XI sinif şagirdi Fərhadov Əvəz Ramiz oğlu, kimya fənni üzrə bürünc me-

dal qazanmış 10 nömrəli tam orta məktəbin IX sinif şagirdi İbrahimov Elcan Müslüm oğlu və Respublika fənn müsabiqələrində kimya fənni üzrə gümüş medal qazanmış X.Rüstəmov adına Y.Mərcanlı kənd tam orta məktəbin VII sinif şagirdi Quliyeva Jalə Aqıl qızı, Cəbrayıl Təhsil sektorunun məsul əməkdaşları, fənn müəllimləri, məktəb direktorları iştirak ediblər.

Görüşdə rayon rəhbəri dünya və respublika olimpiadalarında öz bilik və istedadları ilə uğur qazanan məktəbliləri təbrik edib, onlara xoş arzularını bildirib. Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın təhsilə göstərdiyi diqqət və qayğıdan danışaraq bütün bunların Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyi naminə edildiyini diqqətə çatdırıb.

Sonra olimpiada qaliblərinə Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Kamal Həsənov tərəfindən Fəxri Fərmanlar təqdim olunub.

Müstəqillik Günü qeyd olunub

Müstəqillik günü ilə bağlı rayonun idarə, müəssisə və təşkilatlarında silsilə tədbirlər keçirilib. Tədbirlərdə milli istiqlal tariximizin şərəfli səhifəsi olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranma tarixi, qısa vaxt ərzində həyata keçirdiyi islahatlar, ölkənin demokratiyaya və insan hüquqları sahəsində atılan addımlar, dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsi, müstəqil ölkəmizin ən böyük uğurlarından olduğu qeyd olunub.

Silsilə tədbirlərin davamı olaraq mayın 28-də Mədəniyyət və İstirahət parkında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsi ziyarət olunaraq önünə ekil və gül dəstələri qoyulub, əziz xatirəsi dərin ehtiramla yad olunub.

Tədbirdə Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Kamal Həsənov, rayonun Hüquq-Mühafizə orqanları, idarə, müəssisə və təşkilatlarının rəhbərləri və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Kamal Həsənov zəngin dövlətçilik ənənələri olan Azərbaycan xalqının XX əsrin əvvəlində müsəlman Şərqiində ilk demokratik respublika yaratmasının mühüm tarixi nailiyyət olduğunu qeyd edib.

23 ay fəaliyyət göstərən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 1920-ci ildə endirilən üçrəngli bayrağının növbəti dəfə Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisinin sessiyasında qaldırıldığını xatırladı. Mövcud tarixi şəraitdə Cümhuriyyətin qurulması, yaradılan demokratik təsisatlar, Azərbaycan dilinin dövlət dili elan edilməsi, Milli Ordunun təşkil olunması, qadınlara seçki hüququnun verilməsi və s. istiqamətdə görülən işlər barədə məlumat verən icra başçısı Prezident İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamı ilə 2018-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyinin respublikamızda dövlət səviyyəsində qeyd edildiyini vurğulayıb.

69 ilin ailəsi ilə görüş

Mayın 15-də Beynəlxalq Ailə Günü münasibətilə Cəbrayıl rayonunun Xələfli kənd sakinləri, 69 il birgə nikahda olan Hübətəliyevlər ailəsi ziyarət olunub.

Görüşdə Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Fəridə İbayeva, aparatın məsul əməkdaşları iştirak ediblər.

Ailə başçısı Əli Hübətəliyev qonaqlara keçdiyi həyat yolundan, ailə həyatından, əmək fəaliyyətindən, qazandığı uğurlardan danışdı. Daha sonra gələcək nəsələ nümunə olan Hübətəliyevlər ailəsi uzunömürlü nikahlarının sirlərini bölüşərək sağlam ailənin təməlinin qarşılıqlı hörmət, sevgi və səmimi münasibətlərə əsaslandığını qeyd ediblər. Ailə dəyərlərinin qorunub saxlanılmasının cəmiyyətin hər bir üzvünün müqəddəs borcu olmasını xüsusi vurğulayıblar.

Sumqayıtda səyyar görüş-qəbul keçirilib

Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Kamal Həsənov növbəti səyyar görüş-qəbulu Sumqayıt şəhərində keçirib. Sumqayıt şəhəri, Metallurq küçəsi 10-da yerləşən Cəbrayıl rayon 4 sayılı tam orta məktəbində keçirilən qəbulda aparatın məsul əməkdaşları, həmin ərazidə mükəmməl məskunlaşan rayon sakinləri iştirak ediblər.

Qəbulda çıxış edən rayon rəhbəri sakinlərin qəbulu və müraciətlərinə operativ baxılması üçün rahat və əlverişli şəraitin yaradılmasından, qaldırılan problemlərin

həlli istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərdən danışdı. Daha sonra son illərdə respublikamızın sosial-iqtisadi inkişafı, əhalini narahat edən problemlərin həlli istiqamətində görülən tədbirlər, əhalinin sosial rifah halının yaxşılaşdırıl-

ması istiqamətində ölkə rəhbərliyi tərəfindən həyata keçirilən sosial layihələr barədə sakinlərə məlumat verib.

Qəbula gələn sakinlər həm şəxsi, həm də ümumi problem və çətinliklərini səsləndiriblər. Onları narahat edən məsələlərlə bağlı verilən suallar ətrafı cavablandırılıb. Həlli mümkün məsələlərlə bağlı müvafiq tapşırıqlar verilib.

Rayon sakinləri əhalinin gündəlik qayğı və problemləri ilə yerində maraqlanaraq, həlli istiqamətində görülən tədbirlərə görə Respublika Prezidenti cənab İlham Əliyevə və rayon rəhbərliyinə təşəkkürlərini bildiriblər.

ona uzun ömür, cənsağlığı arzu etdi.

DİXXİHI Cəbrayıl rayon Komitəsinin sədri Əli Kazımov yubilyarı təbrik edərək, bundan sonrakı həyatında da uğurlar arzu etdi. Azərbaycanın Əməkdar jurnalisti Avdı Qoşqar, YAP fəalları Bəxtiyar Əsədov, Mürvət Abdullayev, Abbas Abbaslı, Sahil Məmmədov, Vilayət Cabbarov və başqaları çıxışlarında Ə.Xələfliyə yaradıcılıq uğurları arzuladılar. Sonda YAP Cəbrayıl rayon təşkilatı və Cəbrayıl rayon Ağsaqqallar Şurası tərəfindən Əli Rza Zal oğlu Xələfliyə dəyərli hədiyyələr təqdim edildi.

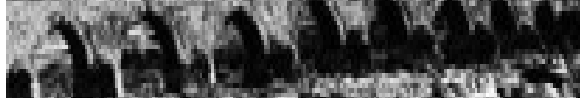
Xələflinin 70 illik yubileyi

YAP Cəbrayıl rayon təşkilatı və Cəbrayıl rayon Ağsaqqallar Şurasının təşkilatçılığı ilə "KREDO" qəzetinin baş redaktoru şair-publisist, dövlət və dövlətçiliyə hər zaman sadıq olmuş Əli Rza Zal oğlu Xələflinin 70 illik yubileyi münasibətilə tədbir keçirilmişdir.

Tədbirdə YAP Cəbrayıl rayon təşkilatının sədri Arif Fərzəliyev, Cəbrayıl rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri Vaqif Məhərrəmov, DİXXİHI Cəbrayıl rayon Komitəsinin sədri Əli Kazımov, Azərbaycanın Əməkdar jurnalisti, şair Avdı Qoşqar və partiya fəalları iştirak etmişlər. Tədbirdə Ulu Öndər Heydər Əliyev və canlarını Azərbaycanın ərazi bütövlüyü yolunda qurban vermiş şəhidlərin əziz xatirəsi 1 dəqiqəlik sükutla yad edildi. Tədbiri YAP Cəbrayıl rayon təşkilatının sədri Arif Fərzəliyev giriş nitqi ilə açaraq, Əli Rza Xələflinin həyat və yaradıcılığından geniş danışdı və təbrik etdi.

Rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri Vaqif Məhərrəmov Əli Rza Xələflini 70 illiyi münasibətilə təbrik etdi və

Əli Rza Xələfli ilə Biləsuvarda

Şair - publisist, «Kredo» qəzetinin baş redaktoru Əli Rza Xələfli 70 illik yubileyi münasibətilə bir qrup Azərbaycan ziyalıları ilə birlikdə Biləsuvar rayonu ərazisində məskunlaşmış Cəbrayıl camaatı ilə görüş keçirdi. Görüş əvvəlcə rayon İcra Hakimiyyətinin inzibati binasında RİH-nin başçısı Kamal Həsənovun ziyalıları qəbul etmə mərasimi ilə başladı. Qonaqları qəbul edib salamlayan rayon rəhbəri bu görüşün vacibliyindən və əhəmiyyətliyindən danışdı. Əlirza müəllimin təkcə rayon ictimaiyyəti üçün yox, respublika səviyyəsində də öz yaradıcılığı etibarilə böyük nüfuz sahibi kimi tanınmasından söhbət açdı. Şair, yazıçı-publisist kimi fəaliyyətinə ekskurs etdi.

"Xalq qəzeti"nin baş redaktor müavini Tahir Aydınovlu çıxış edib səmimi qəbul üçün Başçıya təşəkkürünü bildirdi və 70 illik yubileyi şərəfinə Ə.Xələflinin dövlət təltifinə təqdim olunması təklifini irəli sürdü.

da əhatəli danışdı. Göstərdi ki, Kamal Abdullanın "Yarımqıç əlyazma"sından sonra Ə.Xələflinin "Od" romanı tarixi keçmişimizlə bağlı ikinci romandır. Cəfər Cabbarlının ad yaradıcılığı, tapıntısı baxımından burada

Daha sonra tədbir 4 sayılı qəsəbə klubunda geniş oxucu kütləsi ilə davam etdirildi. RİH-nin Humanitar məsələlər üzrə müavini Fəridə İbayeva görüş iştirakçılarını salamladı, qonaqlara xoşgəldin eləyib, ölkəmizdə cənab prezident İlham Əliyevin, birinci vitse-prezident Mehriban xanımın ədəbiyyat, sənət adamlarına həmişə yüksək qayğı göstərməsindən danışdı. Qarabağımızın artıq işğaldan azad olduğunu və növbəti görüşlərin, Ə.Xələflinin gələn yubileyinin doğulub-böyüdüüyü Cəbrayıl torpağında keçirilməsini arzuladı. Sonda RİH-nin Fəxri Fərmanını yubilyara təqdim etdi.

Aparıcılıq üçün söz professor Seyfəddin Rzasoya verildi. Ə.Xələfli yaradıcılığına qısa ekskurs edən Seyfəddin müəllim maruzə üçün sözü professor Təyyar Salamloğluna verdi. Təyyar müəllim Ə.Xələflinin Azərbaycan ədəbiyyatında tutduğu yoldan-millilik xətti ilə inamla yol getməsindən danışdı. Qeyd etdi ki, onun yaradıcılığı keçmişdən gəlir, bu günümüzü ifadə edir. Gələcəyə ötürülür. 55 kitabı var. 30-dan çoxu publisistlikdir. O, şairdir, nasirdir. Stixiyası, ruhu etibarilə şairdir. "Bir Xələfli var imiş" poemasını oxuyanda bir şair ruhu bizi orada qarşılayır. O dərddən yazır, ədəbiyyatımızda milləti formalaşdırmaq, təşkilatlandırmaq missiyası var, bu məsuliyyəti öz üzərinə götürmək məsuliyyəti var. Dərddən boşulub, dərddən doğulan şeirlərində torpaqlarımızın azad olunacağına nikbin notlarla çıxış edən şair kimi bəhs edən T.Salamoğlu Ə.Xələflinin nəsri haqda

Oday, Suay və başqa adlar bənzerlik təşkil edir.

Məruzəçi "Türkiyənin zəlzələ ağrıları" poemasında Türkiyədəki zəlzələ faciəsinin Azərbaycan xalqı üçün necə ağır olmasını ustalıqla əks olunmasından da danışdı və yubilyarın 100 illik yubileyini də beləcə birlikdə və doğma Cəbrayıl keçirməyi arzuladı.

Milli Məclisin üzvü Ceyhun Məmmədov Ə.Xələflinin yazılarında həsrət, nisgil, Azərbaycan yanğısı motivlərinin üstünlük təşkil etdiyindən söz açıb belə tədbirlərə çox ehtiyac olduğunu vurğuladı. Mənəvi dəyərlərimizin, milli ənənələrimizin təbliği yönündə Ə.Xələfli yaradıcılığının genişliyi ilə əks olunduğundan danışan millət vəkili onun publisist kimi "Kredo" qəzetinin işinə Azərbaycanın dəyərli ziyalılarından yığıldığını da diqqətə çəkdi. Cəbrayılı olmaq həm də böyük məsuliyyətdir, - deyən Ceyhun müəllim bu məsul yükü Ə.Xələflinin şərəflə daşdığını qeyd edib, ona yaradıcılıq uğurları arzuladı.

"Azərbaycan" jurnalının məsul katibi Vüsal Nuru: - Onun qəribə xarakteri var, hər kəsi özünə yaxın buraxır, lakin son nəticədə həmin adamı könlündən içəri buraxıb-buraxmaması artıq başqa məsələdir. Yaradıcılığa gəlməyində Ə.Xələflinin köməyi olduğunu söyləyib axırda ona AYB-nin Fəxri diplomunu təqdim etdi.

Folklorşünas alim Qalib Sayılov: - İdrakin, tefəkkürün dəyişməz mülkiyyəti etnik yaddaşdır. Əlirza müəllim kimi dəyərli ziyalıdır, söz ağır yüküdür. Söz adamı kimi sözlə qəlbləri fəth edən Ə.Xələfli könüllər fatehi kimi biz-

ləri yığıb bura gətirib. Daşqın çay, sərt qayadır. Azərbaycan coğrafiyasıdır. Ədəb bulağın çağlasın həmişə. Xeyirli bərəketli ömür diləyirəm, 70 yaşınızı təbrik edirəm, - dedi.

Professor Məmməd İrəcoğlu çıxışında tanıdığı Cəbrayıl ziyalılarından Əşrəf Hüseynov, Mehdi Mehdiqad, A.Verdizadə, T.Hacıyev, Qəzənfər Kazımov, İsmayıl Kazımov və başqalarının adlarını sadalayıb, Ə.Xələfli yaradıcılığının üstünə gəldi. Azərbaycançılıq, türkçülük, müasirlik, birliyə çağırış motivlərinin üstünlük təşkil etdiyini çoxşaxəli yaradıcılığından danışdı, qəsidənin mədhiyyə formasında qələmə aldığı Ərdoğanla bağlı əsərdən geniş söhbət açdı. Əqlle hissiyyatın

Professor Bədirxan Əhmədli "Azərbaycan ordusu" qəzetinin müxbiri kimi Cəbrayıl Ə.Xələfli ilə görüşüb tanış olmağından söz saldı. Bakıda "Kredo" qəzetini çıxarmaqla klassik qəzetçilik məktəbini davam etdirməsindən danışdı. Qeyd etdi ki, Ə.Xələfli vətən ədəbiyyatı yaradır. Fransa yazıçısı O.Balzak qədər zəhmətsevərliklə yazıb-yaradır.

Bakı Slavyan Universitetinin professoru Nizami Tağısoy: - Ə.Xələfliyə yaxınlaşanda adamda bir katarzis baş verir. Onun yaradıcılığında janr polifonikliyi var. "Türkiyənin zəlzələ ağrıları" əsərini mən rekvizim adlandırmışam, - deyərək daha sonra Ə.Xələflinin bədii yaradıcılığının və publisistik fəaliyyətinin spe-

tinin ədəbiyyat tarixinə qızıl hərflərlə yazıldığını söylədi.

Tarix İnstitutunun əməkdaşları İlham Həsənov, Yaqut Əmirova Ə.Xələfliyə təbrik etdilər, onun bioloji ömrünün sosial ömrünün sərhədlərinə sığmadığını qeyd etdilər.

Yazıçı, alim Sadiq Qarayev çıxışında bildirdi ki, Əlirza müəllimlə bir qrup ziyalı Cəbrayıl camaatı ilə görüşə gəlmişik. O qədər səmimiyyət, istiqanlılıq gördüm ki, elə bil elə Şərurda, öz kəndimizdəyəm. Bu gün təkcə Ə.Xələflinin tədbiri yox, həm də Azərbaycan ziyalıının tədbiridir. Arzu edirəm ki, növbəti yubileyi doğma Cəbrayıl keçirək.

Şair-bəstəkar Şamil Əhmədli: Ə.Xələfli təbiət hadisəsidir, - deyib təbriklərini çatdırdı. "Ədəbiyyat qəzeti"nin şöbə müdiri şair Sərvaz Hüseynoğlu: - Əlirza müəllimə baxanda gözün, əl verəndə əlin sevinər: - deyib təbriklərini çatdırdı.

İngilis dili müəllimi Əbülfət Alışov Əlirza müəllimi oxumaq, başa düşmək üçün həm də yaxşı savada malik olmaq lazımdır, - deyib təbriklərini çatdırdı.

Şairlərdən Mirzə Mirimli, Kamal Fərhadov, Əbülfəz Əhmədov, Musa Aslanxanlı təbriklərini şeirlə ifadə etdilər.

"Xatirə kitabı" redaksiyasının şöbə müdiri Nəzirməmməd Zöhrablı, şair Avdı Qoşqar, fəlsəfə doktoru Süleyman Aliyev, 5 sayılı qəsəbədə başqa müdiri Sona Mehdiyeva, Azərbaycan dili - Ədəbiyyat müəllimi Zaur Vəliyev, deputat köməkçisi Rəşad Quliyev, bu sətirlərin müəllifi olan mən Şakir Əlifovlu və başqaları çıxışlarımızda yubilyara cansağlığı, uğurlar arzuladıq.

Bundan başqa, tədbirdə rayon mədəniyyət evinin, musiqi məktəbinin kollektivi, məktəblilər müxtəlif kompozisiyalı Ə.Xələflinin sözlərinə bəstələdikləri musiqi nömrələri səsləndirdilər. Şeirlərini ifa etdilər, yaradıcılıq yolu ilə bağlı suallar verdilər.

Dörd saatadək keçən xoş vaxatlı tədbirin sonunda yubilyar çıxış etdi, tədbir iştirakçılarında, çıxışçılara, rayon İcra Hakimiyyətinin ünvanına yüksək səviyyədə təşkil edilən tədbirə görə minnətdarlıq hissələrini çatdırdı.

birgə vəhdət təşkil etdiyi yaradıcılığı haqda mülahizələrini bölüşdü.

Lənkəran Dövlət Universitetinin professoru Yadulla Ağazadə tədbir iştirakçılarında Lənkəran torpağından çoxlu salamlar gətirdiyini söylədi. Ə.Xələflini canlı klassik adlandıraraq, onu H.Zərdabi, Mirzə Cəlil, Ə.Hüseynzadə ilə müqayisə etdi. "Kredo" qəzetinə bütün Azərbaycandan dən gətirilib üyüdüldüyünü obrazlı şəkildə dilə gətirdi.

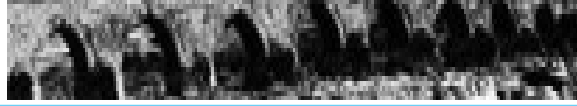
"Xudafərin" qəzetinin baş redaktor müavini, Qabaqcıl təhsil işçisi Hidayət Səfəri "Kredo" qəzetini özü üçün bir məktəb hesab etdiyini dedi. Mətbuat fədaisi olan Ə.Xələflinin şair kimi yaradıcılığından da danışdı, vətənin taleyi üçün narahatlıq hissələrinin, yurd sevgisi, Araz ağrısı duyğularının xüsusi seçildiyini qeyd etdi. Haldan-hala, təbdən-təbə düşən şeirlərdə Qarabağ ağrısı, Təbriz dərdi, Türkiyə ağrı-acısı olduğunu - lakin inamı olan, ümidi olan şair olduğunu söylədi. Yaradıcılıq uğurları arzuladı.

sifik cəhətlərindən danışdı, hər birini üslub baxımından ayrı-ayrı bəndlər şəklində xarakterizə etdi.

Fəlsəfə doktoru Tahir Aydınovlu: - Başlı çox bələlər çəkmiş Cəbrayılı xoş gündür bu gün. Hər kəsin sevgisi onun çəkisi qədərdir. Ə.Xələfli sevgisi əvvəl Cəbrayıl boyda, sonra Azərbaycan, türk dünyası və indi də bütün sivil dünya boydadır. Ə.Xələflinin "Kredo" qəzeti oxucular üçün əlçatan, sevilməli qəzet oldu: - deyib, "Xalq qəzeti"nin baş redaktoru Əflatun Amaşovun, Mətbuat Şurasının sədri Rəşad Məcidin təbriklərini və "Təşəkkürnamə"sini təqdim etdi.

AYB-nin Mingəçevir bölməsinin sədri şair İsmayıl İmamzadə yubilyara həsr etdiyi şeiri oxuduqdan sonra professor Qüdrət Umudov Ə.Xələfli yaradıcılığını Qətran Təbrizi ilə müqayisə edib, onun Qarabağ xalçası kimi çoxşaxəli yaradıcılığı var dedi:

Ədəbiyyatşünas Rasim Nəbiyev Ə.Xələflinin bədii yaradıcılığından söz açıb, "Kredo" qəze-

Pirəsəd, Hacı Qaraman, Künbəz -

Pirəsəd piri

Mayın 10-da əmimoğlu Şahinin maşını ilə Bakıdan üzü Cəbrayıla tərəf yola düşdük. Bacım Ramilə, qardaşlarım Nağı və Fazil 30 ilə kimi həsrət qaldıqları doğma dedə-baba yurdumuza səbirsizliklə çatmağa tələsirdilər. Cəbrayılın xətərinə - Cəbrayılın xoş gəlmisiniz sözləri yazılmış lövhəyə çatanda maşından düşüb gözləri dolmuş halda xatirə şəkli çəkirdilər. 30 illik tilsim qəhrəman oğullarımızın rəşadəti sayəsində sınımsdı. Artıq üzü Cəbrayıla doğru gedirik. 2016-cı ildə işğaldan azad olmuş Lələtəpə postunu onlara göstərirəm, necə deyirlər, yol bələdçiliyi edirəm.

Böyük Mərcanlı, Mehdili, Şəybəy və başqa kəndlərin viran qalmış, xarabalığa çevrilmiş acınacaqlı mənzərəsini kənardan seyr edə-edə mənfur düşmənlərimizə lənətlər yağdırırıq. Mahmudlu stansiyasına yetişirik. Əslində nə Mahmudludan, nə də ki, adlarını çəkdiyim, ya çəkmədiyim kəndlərdən yaşayış adına, kənd adına əsər-ələmət qalmadığından, onları indiki halda kənd adı kimi yox, kənddən yadigar, nişanə qalmış toponimik adlar kimi adlandırmaq daha düzgün olardı. "Yel vurub, yengələr oynayan" bu yerlərdə baxdıqca ürəyimiz oclanır, gözü-müz qan ağlayırdı.

Cəbrayıl şəhərinin girişindəki "Dostluq" bulağına gəldik, əl-üzümüzü yuyub, suyundan içdik. Cəbrayılın mərkəzinə sürdürdüm maşını. Avtovağzalın əsər-ələmət yox idi. Cəbrayılın çinar kəhrizinə gəldik. Nə həminki əzəmətli çinar var idi, nə də ki, kəhriz. Əvvəldə dediyim kimi, sadəcə, toponimik ad, oronim qalmışdı onlardan ancaq. Adam əlindən qaynaşan Cəbrayılın rayon mərkəzi də indi adamsız idi. Tezcənə də çıxdıq buradan. Çox ləngimədik. Çünki adam cansız bir vəziyyətdə havalanmış kimi hiss edir özünü. Təsəvvürümüzdə qalan, yaşayan əvvəlki izdihamlı rayon mərkəzinə bu cür sükut içində görmək, seyr etmək özü bir dəhşət, vahimə çökdürürdü qəlbimizə...

Rayon mərkəzindən çıxıb Ağtəpə, Daş Veysəlli, Minbaşılı, Sədili kəndlərini keçirik. Üzü Hovusluya, Pirəsədə, Yavıslıya, Zeyvəduşənə... doğru istiqamət götürürük. Bizə yaradılan bu cür imkana görə Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonuna daxil olan Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Vahid Hacıyevə və əməkdaşlarına ayrıca təşəkkürümüzü çatdırırıq.

Hovuslunu keçib qədim və bəşibəlali tarixi olan Pirəsəd kəndinə doğru yön alırıq. Dedə-baba torpağımız, yurdumuz olan Pirəsəd kəndində eyni adda iki bir-birinin bənzeri olan Pirəsəd piri var. Aralarında 100-150 metrlik bir məsafə olan bu ziyarətqahların ətrafında da kənd sakinlərinin qəbiristanlığı olub. O qədər qədim qəbiristanlıqdır ki, hətta yüzlərlə qəbir itib, torpağın alt qatında qalıb. Əvvəllər Hovuslu kəndindən Hacı Qaramana şose yolu bu pirlərin xeyli aşağısından - cənub tərəfindən keçirmiş. Sonralar Sovet hökuməti bu qədim qəbiristanlığın içindən, iki Pirəsəd piri ortasından təzə maşın yolu saldırdı. Beləliklə, həm köhnə qəbirlər məhv edildi, həm də bu iki Pirəsəd piri birini

şose yolunun altında, - yeni sol tərəfindən, o biri də üst tərəfində - yeni sağ cinahında qaldı. Ermənilərin torpaqlarımızı 30 ilə yaxın işğal altında saxladığı vaxtda isə Pirəsəd kəndində salamat qalmış qəbirlərin bir çoxu da onların əli ilə dağıdıldı...

Maşınımız yolun sol tərəfinə düşmüş Pirəsəd piri yaxınlığına çatanda maşını dayandırdım. Yerə düşüb vətən torpağına qədəm basdıq. Kövrəldik. Şəkil çəkirdik. Sonra bir qədər də irəli hərəkət etdik. Yolun sağ tərəfindəki Pirəsəd piri çatdıq. Piri yaxınlığında - dağın döşündə rəhmətlik atam binə tikmiş, yurd salmışdı. Evin Hacı Qaraman tərəfə baxan divarı tam uçulmamışdı. Xaraba qalmış evimizə tərəf boylandıq, 30 il əvvəlki firavan çağlarımız, bəxtəvər atalı və həm də ata-baba yurdu günlərimiz xəyalımızda gəzib-dolandı. Gözlerimiz doldu, kövrəldik. Neyləyə bilirdik, nəyə gücümüz çatardı ki?.. Əlacımız bir ona qaldı ki, Pirəsəd kəndinin torpağından götürdük - vətənin tutiya - müqəddəs torpağından... Bacım, qardaşlarım, əmim oğlu Şahin ilk dəfə idi ki, 30 ildən sonra doğma dedə-baba yurduna ayaq basırdı-

lar. Mən də ikinci dəfə idi Pirəsədə gəlirdim. 2021-ci ilin noyabrında - il yarım bundan əvvəl olmuşdum burada. Amma elə buradanda da geri qayıtmışdım. Müqəddəs Hacı Qaraman ziyarətqahına elə Pirəsəddən tamaşa edib geri qayıtmışdım. Getməyə macal tapa bilməmişdim, baxmayaraq ki, heç elə uzaq məsafə də deyildi. Qismət indi yaranmışdı Hacı Qaramana gedib ziyarət etməyə. Maşına oturub Hacı Qaramana gəldik. Cəbrayıl, Qarabağ, Zəngəzur ellərinin dilinin ən əziz and yeri, inam-güvənc yeri olan Hacı Qaraman ocağının başına dedə-baba qaydasınca üç dəfə dolanıb-öpdük, ziyarət etdik. Bəzi radikal dindarlar piri - ocağın başına dolanıb - hərəlməyi, öpməyi daşa-qayaya və s. sitayiş etmək - bütperəstlik və s. kimi dini görüşlərlə əlaqələndirirlər. Yox, belə düşüncəyəmən. Göydə Uca Allaha inamın, etiqadın olması şəxsizdir. Ancaq yerdə də Allahın elçiləri, müqəddəs kimsənlər vardır ki, onları danmaq, inkar etmək olmaz. Üstəlik, xristianların ibadət yeri olaraq kilsələri olduğu kimi, biz müsəlmanların da ibadət, namaz qılmaq üçün məscidləri vardır. Bəzən deyirlər ki, Cəbrayıl məscidləri olmayıb, ya da az olub. Bu irada cavab olaraq bildirim ki, Hacı Qaraman ocağının yaxınlığında Hacı Qaraman övladları sayılan Çələbilərin yaşayış olduğu qədim Çələbilər kəndi var. Çələbilər kəndində yaşı 300-400 ilə malik olan Çələbilər məscidi

Cəbrayıl torpağı müqəddəs torpaqdır və əhalisi də həmişə başda Allah olmaqla müqəddəsliyə tapınıb, ürəklərində Allaha, övlialara məhəbbət odu gəzdirib. Cəbrayıl sözünün bir mənası Allahın dörd mələyindən birinin adıdır, bu özü də çox şey deyir. Cəbrayıl sözünün bir mənası da müqəddəs övliya-tarixi abidə (və şəxsiyyət) olan Cəbrayıl Atanın adındandır və deyilənə görə, Cəbrayıl camaatı elə Cəbrayıl Atanın törəmələridir. Belə olduğu təqdirdə Cəbrayıl torpağı Cəbrayıl Ata ziyarətqahının məskənidir və ümumiyyətlə, Cəbrayıl torpağı başda-başda ziyarətq-

olması elə həm də vətənin hər guşesini pir-ocaq bilmək, müqəddəs tutmaqla həmahəng səsləşir. Bu baxımdan Cəbrayıl ziyarətqahları sitayiş edib öpmək həmçinin vətənin torpağını - daşını, hər qarışını müqəddəs hesab etmək kimi ülvə duyğuları əks etdirir.

Vətənin torpağını, daşını müqəddəs tutub öpərlər, əzizləyər, vətənin başına dönerlər, fırtına kimi vətənin başına fırlanıb müqəddəs tutarlar. Deməli, Cəbrayıl torpağının ziyarətqahları yurdu olması həm də vətənin hər guşesinin əziz, müqəddəs hesab olunması anlamına gəlir.

Pirəsəd kəndi

ahlarla, pirlərlə - ocaqlarla zəngindir. Deməli, burdan o məntiq də özünü göstərir ki, tarixən Cəbrayıl məscidlərin yerini tarixi çox qədimlərə gedən müqəddəs pirlər - ocaqlar tutub. Məscidlərin ekvivalenti, paraleli kimi ziyarətqahların əhalinin düşüncəsində, dünyagörüşündə oturuşub - möhkəmlənib.

Başqa sözlə, camaat pirləri Allahın evi sayılan məscidlərlə eyni səviyyədə düşünüb-qəbul edib. İnsanlar bu təsəvvürdə olublar ki, elə bu ziyarətqahlar nə vaxtsa elə Allahın "əli ilə tikilmiş" - müqəddəs kimsənlər tərəfindən inşa olunaraq onlara əmanət edilmiş Allahı zikr etmə, Allaha tapınma məkanlarıdır. Camaatın düşüncəsində Çələbilər ocağı - Hacı Qaraman da belə müqəddəs ocaq - məkanlardan biridir....

Bir də ki, Cəbrayıl torpağı müqəddəs məkandır. Müqəddəs yerdə isə çox saylı müqəddəs ziyarətqahların olması təbii. Eyni zamanda Cəbrayılılar üçün Cəbrayıl torpağı həm də müqəddəs vətəndir. Vətən müqəddəsdirsə,

Bəli, Hacı Qaramanın başına üç dəfə dolanmaqla, daşını öpməklə xalqımızın inam yeri olan piri ziyarət etdik, həm də Hacı Qaramanın timsalında illərlə ayrı düşüb həsrətini çəkdiyimiz, qərib-sədiyimiz vətənimizin başına dönüb, vətənimizin daşını-torpağını öpüb-əzizlədik.

Bir incə məqama da toxunum. Cəbrayıl "Hacı Qaraman haqqı" andı ilə yanaşı "Hacı Qaramanın Qara daşına and olsun" şəklində də and içmək ənənəsi var. Bu, nəyi bildirir? Hacı Qaraman ocağının girişində - qapı əvəzi giriş hissəsində bir yekə qara daş var. Ziyarət vaxtı adamlar həmin qara daş əlini, üzünü söykəyib, öpər, dua edirlər. Hacı Qaraman ocağı Cəbrayıl, Qarabağ, Zəngəzur elləri üçün (imkanı - vəsaiti olmadığından Məkkəyə getməyənlər üçün) bir Məkkə, Mədinə ziyarəti kimi müqəddəs hesab olunub. Hacı Qaramandakı o qara daşın hardan, necə gətirilməsi haqda da səhih bilgi yoxdur. Bu daş Məkkədəki göydən düşən Məkkənin qara daşı kimi insanları üçün müqəddəsdir və mən deyirdim ki, Hacı Qaramanın qara daşı Məkkədəki qara daşın bir parçası, bir timsalidir. Ona görə də mən yuxarıda Allah evi olan məscidləri əbəs yerə paralel müqayisəyə gətirmədim Cəbrayıl torpağındakı ziyarətqahlarla. Cəbrayıldakı ziyarətqahlar, pirlər, ocaqlar mahiyyətcə məscidlərin funksiyasını yerinə yetirib əhalinin nəzərində.

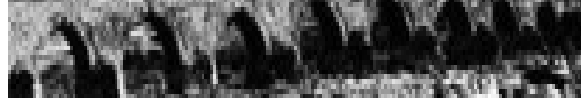
30 ildə ilk dəfəydi gəlmişdim Hacı Qaramana. 30 il əvvəl ermənilərin əsiri kimi qollarım arxadan kürəyimə bağlı şəkildə ötüb keçmişdim Hacı Qaramandan. Mənfur düşmənlər qoramanda da xahişimə baxmayıb, ziyarət etməyimə imkan verməmişdilər. Soffulu kəndində əsir götürüldüm, qollarımı arxadan bağlayıb, malheyvanın içinə qatıb, payı-piyada məni aparən ermənilərə müqavimət göstərir, onlarla der-der deyib-şib qollarımı açmalarını istəyirdim. Düzü deyim ki, ürəyimdə bir gizli

Künbəz kəndi

madan keçirəm bu məsələ ilə bağlı ikinci bir amilə. Cəbrayıl camaatı məlumdur ki, dinsiz, yeni dinə, Allaha qarşı olmayıb heç vaxt

onun torpağı da, daşı da, ağacı da müqəddəsdir (müqəddəs ziyarətqahdır). Əslinə qalsa, Cəbrayılın hər qarışında müqəddəs pirlərin

Ziyarətgah kəndlərimiz...

Ümidim də vardı ki, bəlkə heç bunlar erməni deyil, məni sınağa, bərkə-boşa çəkmək istəyən əzbaycanlıdır, bəlkə də mənimlə elə belə zərifət etmək istəyirlər. Sofulu kəndindən bir neçə kilometrlik yol olan Hacı Qaramana yetişənədək, içimdə belə bir gizli ümid duyğusu vardı. Elə ki, Hacı Qaramana çatdıq, onda özlüyümdə qəsdən bir jest etdim. Onlara üz tutub: - qoyun gedim piri ziyarət edim, - dedim. Onda məni təpiklə vurub "nə ziyarət, sən nə danışsan?" - dedilər. Elə ki, piri yanından ötüb keçdik, onda içimdəki gizli ümidim də qırıldı, tam əmin oldum ki, ermənilərdir, kafirlərdir məni tutanlar, çünki nə məni qoydular gedim ocağı ziyarət etmə, nə də özləri getdi...

Amma xalqımızın inancı baxımından düşündükdə, Hacı Qaraman camaatımızın inam, güvenc, ümid yeri idi. Mənimse üreyimdə Hacı Qaraman ocağının yaxınlığında olub-qalan ilqimvari ümidim qırılmışdı. Yaşamağa, sağ qalmağa zərrə qədər də gümanım qalmamışdı. Hər an öldürüləcəyimi gözümlün altına alırdım. "Filan-kəsi dəyirmanın gözündən ölü salsan, altından sağ çıxacaq" deyimi mənim həyatımda baş verdi. Ziyarətgahlar yurdu olan doğma torpağımızda, xüsusən də Hacı Qaramanda axı mənim yaşamaq ümidim ölə bilməzdi. Görünür, uca Tanrı göydən baxırmış, görünür, piri-ocaq sahibləri ruhlarının gözü ilə məni görürmüş. İlahidən qismətimdə yaşamaq var imiş. 2 gündən sonra erməni əsirliyindən qaçıb qurtula bilmək nəsimim oldu. Deməli, yaşamaq ümidim də mahiyyətə ölmədi. Budur, 30 ildən sonra həmin yerdə, doğma ocaqdayam. Amma bu dəfə əllərim-qollarım bağlı deyildi, bu dəfə özüm də, torpaqlarımız da əsirlikdə deyildik. Bu dəfə ziyarətəm qəbul olmuşdu. Hacı Qaramanın başına dolandım, öpdüm, ziyarət elədim, nəzir də qoydum. Şükür Allahın böyüklüyünə. Ali Baş Komandanımız cənab İlham Əliyevin yenilməz sərkərdəliyi və qəhrəman şəhid və qazilərimizin canı-qanı bahasına torpaqlarımız düşmən əsarətindən azad oldu.

Hacı Qaramanın torpağından da tutuya kimi götürüb, ordan da doğulduğumuz - böyüdüyümüz Künbəz-Dağtumas kəndinə doğru

təyir, axı torpaq, daş-qaya, kol-kos olanda nolar, biz də siz doğma insanlar üçün qəribəmişik deyirdi. Bu minvalla 30 ildən sonra rastlaşdığım ana yurdun dağı-dərəsi, yağı-yamacı, təkəsi, düzləri ilə salamlasaydım.

Yollar palçıq olduğundan Sofulu kəndinə girə bilmədik. Üreyimdə "ora getmək həyəcanını da Allah qoysa gələn dəfə gələndə yaşayaram", - dedim. İnçə çayının üstündə, Dəli yarğan" deyilən yerdə salınmış körpüden necə keçdiyimizi də heç bilmədim, fikir-xəyallar məni öz yelkeninə alıb haralara aparmışdı, heç özüm də bilmirdim.

Cədə yolu ilə çaxır zavodu olan yerə yaxınlaşırıq. Buradan Qəhrəman yurdu deyilən düzə tərəf sallanan yolayrıcında - üç yolda maşını saxlayıb, yerə düşürük. Mənfur düşmənlərimiz yerə-yurda elə bil süpürgə çəkmişdilər. Nə çaxır zavodunun min tonluq şerab çənlərindən əsər-əlamət qalmışdı, nə də ki, göz işlədikcə uzanan üzüm bağlarından bir nişanə qalmışdı. Beton dirəklər, məfillər, üzüm tingləri - heç elə bil belə şeylər olmayıbmuş bu yerlərdə. Hara yığışdırılıb aparılmış, necə silinib-təmizlənmişdi, təsəvvür etmək olmurdu. Üzüm bağlarıyla, müxtəlif sort üzümlərlə məşhur olan Künbəz kəndi, Dağtumas ərazisi büsbütün tanınmaz hala düşmüşdü. Bizim 30 il əvvəl qoyub getdiyimiz kəndimizin təbiət

Hacı Qaraman

qubar-qubar olduğundan, matəm əlaməti olaraq al-yaşıl geyinib-bəzənməyib torpaq da. Necə ki, biz insanlar torpağımızdan - vətənimizdən aralı düşüb xiffət çəkdiyimiz kimi, yurd nisgiline dözə bilmədiyimiz kimi, doğma torpaqlarımız - vətənimiz də bizdən ayrı olan illərdə hər il təbiətə qədəm basan yaza (sosial statusda Novruza) ürəkəndən gülüb-fərəhlənmədiyindən, torpağın da bənizi-siması saralıb-solub. Necə deyərler, biz vətənsiz olanda qəlbimiz açılmadı ki, ürəkəndən gülüb-fərəhlənmədiyimiz kimi, vətən torpağı da bizsiz olanda dərde-qəmə mübtəla olub, sinəsində al-yaşıl xalılar

cənnət diyarım!

Cədə yolundan Qəhrəman yurdu tərəfə ayrılan üç yol ayrıcında yolun solunda da, sağında da yağışın yuyub üstünü açdığı 2

Künbəz kəndi

coğrafi mənzərəsi də dəyişmişdi. Kəndimizin çəmənliyini al-yaşıl ot-

sərib-şənlənməyib. Ona görə də torpağın siması bozuntul (pozulmuş), rəngi-mənzərəsi solğun-saralmış, pejmürdə göründü gözələrimizə. Bir də elə bil uca-uca sıra dağlarımızın da əzəlki əzəməti qalmamışdı, yazıqlaşmış - balacalaşmış halda görünürdü gözümlüzə. Bunun da sirri (səbəbi) yə-nə məlumdu. Dağlar da vətən sakinlərinin - doğmaları olan bizlərin ayrılığına dözə bilməyib, büzülmüş, dərddən-qəmdən için-için əriyib aşağı çökmüşdü, belləri bükülüb qocaldığından balacalaşmışdı. Təpələr də həmçinin, dərddən-nisgildən yumağa dönüb kiçilmişdilər.

Künbəzin, ondan yuxarıda - şimalda dağlar qucağında qərar tutmuş Tumasın məlul-müşkül görkəmindən, lal baxışlarından dediyim halları açıq-aşkar müşahidə edirdim. Bizsiz qəribəyən vətənimizin bu acı halına - acınacaqlı taleyinə baxıb kövrəlmişdim. Biz Allaha şükür ki, gəlmişik, inşallah, yaxın gələcəkdə gəlib yenə sənə bine qurub-yurd salacağıq, bizim doğma kəndimiz. Yenə də doğma elimiz-obamızla qayıdıb barlı-bəhrəli güllüstana, cənnətə döndərəcəyik səni, a doğma məkanım, a

ədəd tank əleyhinə, 2 ədəd də piyada əleyhinə minaları gözümlüzə gördük. Mənfur düşmənlərimiz özləri torpaqlarımızdan cəhənnəm olub getsələr də, yenə də düşmənciliklərini davam etdirmək məqsədilə bizə bu minalar vasitəsilə ölüm tələsi qurublar. Düşmənlərimizin özləri kimi istehsal elədikləri minalar da hiylə torudur.

Çaxır zavodu tərəfindən üzü yuxarı Künbəz kəndinə sarı istiqamət alır. Vaxtilə süd emalı məntəqəsi olduğundan el arasında sadəcə olaraq qısa şəkildə Emal adı ilə tanınan yeri keçib rəhmətlik Məhəmməd dayıgilin - Cabbar oğlu Məhəmmədin evinin tuşuna çatırıq. Sağ tərəfdə Başkəsik Künbəz abidə-ziyarətgahı, sol tərəfdə kolxozun mal-qara fermasının xarabalığı... gözdağlayıcı, ürəkəgrıdı bir mənzərə ilə rastlaşırıq. Elə burada dədə-baba üsulu ilə yerə süfrə saldıq, özümüzlə gətirdiyimiz yer-yeməyi süfrəyə düzdük. Yerə əyləşib ölüsü düşmüş adamlar kədər içində süfrə başına yığışib könülsüz halda çörək yedikləri - kimi biz də günorta yeməyimizi yeyirik. Axı biz kəndimizin - doğulduğumuz Künbəz - Dağtumas kəndinin aşağı ötəyindəydik. 30 ildir ki, kəndimizə ayaq basmırıq, bizi isə burada heç bir qarşılayan - filan yoxdur. Yuxarıda isə viran qalıb tanınmaz hala düşmüş evlərimizin xarabalığı bizə ağır sükut, dərin hüzn yaşadır. Süfrədən qalxıb, maşınları burada qoyub, piyada evimizin yaxınlığındakı Yal deyilən tərəfə gedirik. Necə deyərler, bizdən küsmüş olan kəndimizin ayağına gedirik, kəndimizin ayağına düşüb bağışlanmağımızı istəyirik. Deyirik ki, yağlı düşmən güclü çıxdı - arxalı çıxdı, biz sənədən dönmədik, bizi

sənədən didərgin, ayrı saldılar kafirlər, ay kəndimiz, ay ocağımız, piriimiz!...

Bu 30 ildə ən çox yuxularımda gördüyüm Künbəz piriinin 100-150 metrliyində idim. Könlüm çox can atdı gedəm, yaxınlaşsam, dizin-dizin sürünüb qucaqlayam, daşından öpəm. Ancaq yanımdakılar qoymadılar, Künbəzin minalardan təmizlənmədiyini, ora yaxınlaşmağın ölümlə çilingağac oynamaq kimi bir şey olduğunu dedilər. Tək olsaydım gedərdim, heç nəyə məhəl qoymazdım. İndi isə özbaşına deyildim, bir hadisə baş versə, qanqaraçılığı yaradardım yanımdakı doğmalarına. Kənardan baxa-baxa qaldım, 1-2 dəqiqəlik telefonun yaddaşına ürək sözlərimi danışdım, şəkil çəkdirdik xatirə kimi. Çılpaq tökmə Yalın üstündə bir qarətikan kolu da bitmişdi bu 30 ildə. Bəlkə də bu qarətikan kəndimizin ona doğma olan sakinlərinin xiffətini çəkməkdən Yalın bağına düşmüş bir qara xal idi, ya bir kor qara çiban idi ki, bizim gelişimizi gözleyirmiş həsrətlə. Bir qədər də yuxarı gedib əmimgilin, Nabat xalagilin, bizim evlərin xarabalığına ürək ağrısı ilə tamaşa elədik.

Səs-küysüzlükdən, adamsızlı-

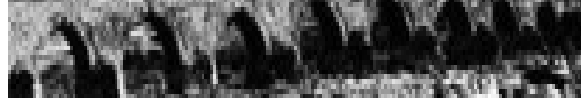

Künbəz kəndi

yola düşdük. Həyatımın 30 il geridə qalan gənclik illəri beynimdə cövlan eləyir, beləcə xəyallarımda ildırım sürətilə keçmişə qayıdır, olub-keçənləri düşünüb, halbahal olurdu. Getdiyimiz yol da, gördüyümüz hər bir təbiət mənzərəsi də uşaqlıq, gənclik illərimin tanışları - doğmaları kimi sanki dil açmaq is-

larla bəzənmiş halda zənn etsək də, tamamilə əks mənzərənin şahidi olduq. Görünür cansız saydığımız torpaq da, dağ-daş da kəsib-inciyyə bızıldan. Bizlərdən ötrü qəribəyən, dərddən-qəmdən çəkib-xiffət dəyər bar-bəhər də verə bilməyib. Doğma insanlıq qəlbikönlü açılmayıb torpağın da, könlü

(Ardı səh. 6-da)

Pirəsəd, Hacı Qaraman, Künbəz - Ziyarətqah kəndlərimiz...

(Əvvəli səh. 5-də)

O tərəfdən Ceyran xalanı da çağır, bu tərəfdən Şükür Məhəmməd dayını, Züleyxa xalanı, övladları Namiqi, Əbiş oğlu Qurbanı, Fatma xalanı, Cəbi dayını, Şama-xalanı, İsxan dayını, Cahan xala-

nı, Vəli dayını, Güllü xalanı, övladları olan sinif yoldaşım Vüqarı... - qıyya çəkib çağırmaq istəyirəm. Axı ruhlar ölmürlər deyirlər. bəs niyə harayımaya hay vermirlər?! Niyə? Soruşursunuz ki, ay bala, ay Şakir, bu 30 ildə harda itib batmışdın.

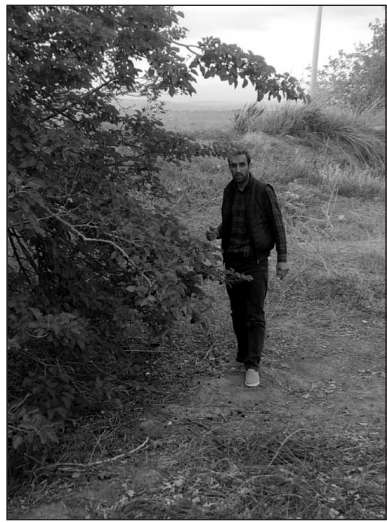
Niyə demirsiniz ki, axı sən bu qəder soyuqqanlı deyildin, bu qəder vaxtda hardaydın? Başında nə qəza-qəder vardı? Axı sən balalarımıza dərs deyirdin, ədəb-kamal öyrətdirdin? Mən də cavab verim ki, yuxularımda həmişə gəlib məktəbimizdə uşaqlarınıza dərs demişəm.

Yuxularımda gördüm ki, Bakıyla Cəbrayılın arasında - kəndimizin arasında yollarda qalmışam. Gah Bakıya təhsil dalınca gedirəm, gah da qayıdıb kəndimizdə uşaqlara dərs deyirəm. Mən axı sizdən nəfəs alırdım, sizdən ruhlanırdım, ay əziz elim-obam, camaatım...

Gəlin yığışın başıma, bir övlad kimi hesabət verim sizlərə, ay doğmalarım, əzizlərim. Sizdən uzaq düşdüyüm bu 30 ildə papağımı güncə havaya vermədim. Ali məktəbi bitirdim, amma sevincimi sizlərlə bölüşə bilmədim. Axı adam bir imtahandan yüksək qiymət alanda onun sevincinə bütün doğmaları qoşulur, yığışib təbrik edir, şənlik keçirirlər. Daha sonra dissertasiya işimi yazıb tamamladım, alim adı aldım. Bu uğuruma da sizlərlə bir yerdə olub ürəkdən sevənə bilmədim. Axı adamı fərəhləndirən, ona qol-qanad verən, ruh verən onun doğma eli-obası, kəndi, camaatıdır...

Nə bilim, ta hansı uğurlarımdan söhbət açım sizlərə, ay elim, ay obam. Həə, bir də mənə ittiham etmək istədiniz ki, hardaydın bu vaxtadan, niyə bir səsən - ünün yox idi.

Var idi səsım də, harayım da. Hamımızın - bütün kəndimizin də, rayunumuzun da səsini-sözünü tribunası olan doğma "Xudafərin" qəzetimizdə 22 ildi ki, səs salıram, çıxış edirəm, haylayıram sizləri, ay mənım doğmalarım. Hətta o səsi - "Xudafərin"i özümle Türkiyəyə - İq-

dıra, Qarsa, Ərzuruma, Sivasa, Ankaraya da aparmışam, İrana - Təbrizə, Sərabaya da aparmışam, çatdır-mışam.

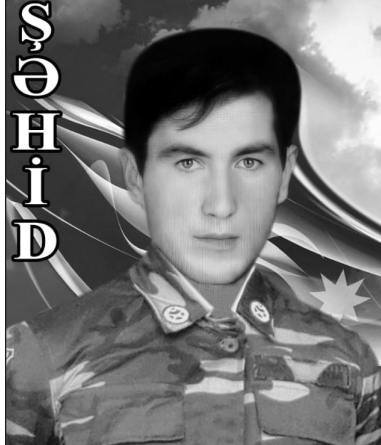
Harda olmuşamsa, hara getmişəm, özümle aparmışam, özümle gəzdirmişəm "Xudafərin" adlı səsimizin, harayımızın ifadəçisi olan doğma "Xudafərin"imizi. Hətta bizim kimi yerindən-yurdundan didərgin düşən "Xudafərin"imizi ilk dəfə Cocuq Mərcanlıya, daha sonra isə 2021-ci ilin 4 oktyabrında doğma Cəbrayıl şəhərimizin mərkəzinə mən gətirdim, qəzetimiz də doğma Cəbrayılıma qovuşdurmaq misiyası mənə nəşib oldu. İndi də doğma kəndimizə gətirmişəm səsimizin - harayımızın əks-sədası olan qəzetimizi. İnanmırsınızsa gəlin yığışın yanıma, oday, Şahinin məşinındadı, müxtəlif dövrlərdə işiq üzü görən "Xudafərin"imizi alın, baxın, oxuyun, eşidin bu illərdəki səsimi - fəryadımı ki, necə sizlərdən ötrü ah-nalə qoparmışam, feğan etmişəm... Ehh, bilirəm, sizin üçün məzardan baş qaldırıb, cismən yanıma gəlmək mümkünsüzdür, amma onu bilirəm ki, ruhlar həmişə oyaqdırlar, inanıram ki, ruhunuzun gözlərilə gəlib mənimlə görüşdünüz də, qəzetimizin harayını-səsini eşitdiniz də...

Ay elim-obam, çoxlu uğurlarımdan danışdım, söhbət açdım sizlərə. Amma həyatımda bir uğursuzluğum olub bu uzun müddətdə. Həyat üçün ən vacib olan bir məsələdə uğur qazanma bilmədim. O uğuru sizsiz qazanmaq çətin gəldi mənə. Toy eləyə bilmədim - ailə qura bilmədim özümə. Axı toy eləmək insan həyatındakı xoşbəxtliyin ən yüksək həddidir. Mən necə sevinib toy edə bilirdim sizlərsiz - vətən-

siz. Rəhmətlik atam həmişə deyər-di Şakirə güllü-çiçəkli may ayında toy çaldıracağam. İndi elə may ayıdır - 10 maydır. Bu gün mənım həyatımda həm də ən xoş, ən əziz, mübarək gündür. Ona görə ki, bu gün doğma kəndimdəyəm, sizinlə - sizin ruhlarımla bir yerdəyəm. Ruh(lar)dan gələn, ürəkdən edilən dua(lar) tanrı dərğahında eşidilər. Duaçı olsanız, yəqin mən də subaylıq tilsimini sındıram. Axı mənım kəndim həm də müqəddəs məkandır. Yanımızda Künbəz piri, başımızın üstündə doğma Dağtumasının adı ilə bağlı uca, müqəddəs Tumas Ata ocağı... Tumas Atanın (Tumas dağının) adı ilə rəsmi olaraq Dağtumas kəndi adlandıqı kimi, Künbəz abidə-ziyarətqahının adı ilə də qeyri-rəsmi şəkildə olsa da, dildə-ağızda, el arasında Dağtumasın bir ayrılmaz hissəsi olaraq Künbəz kəndi kimi tanınıb-adlandırılır. Gördüyümüz kimi, kəndlərimiz(in adları) müqəddəs ziyarətqahlarla təmsil olunduğu kimi, özləri də, adları da ziyarətqah timsallı müqəddəs vətənimizdir. Ona görə də bu ulu, müqəddəs məkanda niyyətər hasil olar, diləklər yerinə yetər, inşallah! İnşallah, tezliklə gəlib səndə yenidən məskən salıb, yaşayarıq, doğma kəndim, - deyib, hələlikse Künbəz kəndinin tutiya timsallı torpağından bir xışma götürüb, üzü Bakıya tərəf qayıtmaq istəyirdik. Ürəyimdən gizilti bir duyğu gəlib keçdi ki, bəs indi səni kimə tapşırıb gedim, ay doğma kəndim?.. Ürəyimdən keçirdiyim bu tələş uca Allaha aqah oldu, bu məqamda bir məşın mənə tərəf yaxınlaşıb dayandı. İçindən zabıt geyimli bir gənc mənə salam verdi. Tanıyırdı mənı. Rəhmətlik Şərbətli müəllimin nəvəsi idi. Mayor Şixəliyev Səfiyar Əliyev oğlu idi. 44 günlük Vətən müharibəsində doğma kəndimizin alınmasında şücaət göstərmişdi. "Bir dəfə səninlə söhbətəşib qəzetimizdə yazaram" - dedim, eloğlu, vətən oğlu. Kəndimizin işğalçılardan azad olunmasında qəhrəmanlıqlar göstərmiş hərbiç oğluna vətən torpağını əmanət etdik. İndi rahat oldum ürəyimdə. O, üzü Tumas dağına tərəf yollandı, biz isə geriyyə - Bakıya doğru qayıtmağın binasını qoyduq. Hacı Qaramanı, Pirəsədi, Hovuslunu, Minbaşılı... keçib Beyləqan torpağına çatırıq. Qəhrəmanlı qəsəbəsinə gedib Şuşanın alınması uğrunda qəhrəmancasına şəhid olmuş Tural Ədil oğlu Bayramlının valideynləri ilə görüşürük. Buradan da Beyləqanın Güneşli qəsəbəsinə doğru yön alırıq. Rəhmətlik Yəhya Çələbinin, Həcər Çələbinin, Tağı Çələbinin uyuduğu qəbiristanlıqda vətən həsrəti ilə dünyasını dəyişmiş atamın məzarını ziyarət edirik. Atamın məzarı üstünə Pirəsəddən, Hacı Qaramandan, Künbəzdən götürdüyümüz vətən torpağını səpirik; səni vətən torpağına aparaq nəşib olmadı, vətən torpağını sənə - sənin məzarına gətirməyi heç olmazsa bacardıq, ay ata. Rahat uyu, ruhun sevincin ki, torpaqlarımız yağdı düşməndən azad edilib. Pirəsəd, Hacı Qaraman, Künbəz (Dağtumas) - müqəddəs ziyarətqahlar məskəni olan kəndlərimizin torpağı məzarına qovuşdu, ay dədə. Sənin də, vətən həsrətilə dünyadan köçənlərimizin də ruhları şad olsun. Tanrı ordumuzu qorusun, xalqımıza bəxtəvər gələcək nəşib ələsin!

Şakir ALBALIYEV

Qiyamət gününün şəhidi

1992-ci ilin 28 iyununda Cəbrayıl rayonunun Sur kəndində gedən qanlı-qadali atışma səslərinin dağlarda-daşlarda dəhşətli əks-səda qoparmasını eşidənlər elə bil ki, qiyamət gününün gəldiyini görürdülər. Qiyamət qopmuşdu sanki. İsrafil sur dördüyünü çalrdı. Surda Vətən, Cəbrayıl məhşər ayağına çəkildirdi, düşmənlərimizin üstümüzə haqsız-haqsız hücum çəkməsi ilə, yersiz ərazi iddiaları ilə. Haqq-ədalət məhşər ayağına çəkildirdi.

Bu məhşər günündə sinəsini qabağa verib, sorğu-sualsız özlərini vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda, haqqın-ədalətin zəfer çalması uğrunda fəda edirdi vətən oğulları. Qiyamət günü çəkilən haqq-hesablar, qurulan haqq divanı əsgərlərimizi qorxutmur, əksinə, haqq işi uğrunda fədakarlıqla cihad aparmağa sövq edirdi. Həmin gün vətənimizin, işğalçılara qarşı mübarizə bir ruhda müdafiəsinə qalxanlardan biri də Soltanlı kəndindən olan Quliyev Rufiz Telman oğlu idi. Cəmi üç ay idi ki, hərbi xidmətdə idi. Bir gənc kimi ürəyində çoxlu arzular var idi. Lakin onun gəncliyi vətənimizin namərd ermənilərin fitvası ilə qanlı çalxalandığı ağır zəmanəyə düşdü. Rufiz də ürəyində öncə vətəni qoruyacaq, yağdı həmləsindən müdafiə edək, sonra şəxsi həyatımız üçün nə lazımdırsa edirik deyər fikirləşirdi. Ona görə də 28 iyununda Surda qiyamət qopanda özünü qiyamətin qopardığı tufanın içinə vurdu, vətənimizi bu məhşər xətasından xilas etmək üçün əsgər kimi öz üzərinə düşən vətən borcunu ləyaqətlə yerinə yetirdi. Lakin həmin qanlı ölümündən dördüştə Rufiz özünü də namərd yağdı gülləsinə tuş gəldi, özünü vətən yolunda şəhid etdi. Özünü vətənimizin azadlığı uğrunda ideala qurban verdi. "Vətən yaşasın!" dedi. O döyüşdə Rufiz kimi qəhrəman, mətin övladlarımızın sayəsində düşmənin ağzı-burnu ovuldu. Rufiz isə cismani ömrünü vətən ömrünə caladı. Onu Soltanlı kənd qəbiristanlığında dəfn etdilər. Lakin həmin qanlı döyüşlərdən bir il sonra - 23 avqustda yağdı düşməni arxalandığı havadarlarının hesabına doğma yurduğunu işğal etdi. Rufiz doğma rayonu da, doğma

kəndi də, məzarı da düşməni əsaretində qaldı. 27 il çəkdi bu işğal müddəti. Mən bu müddətdə onunla bağlı bir neçə dəfə mətbuatda çıxış etmişdim. 2020-ci ilin 25 iyununda da "Qısa və şərəfli ömür yolu" adlı bir məqalə yazmışdım və həmin yazımı belə yekunlaşdırmışam: "Sur döyüşü gənc ailənin növrəğini pozdu, dincliklərini yox etdi. 1993-cü ilin 23 avqustunda isə ailə bütün Cəbrayılılar kimi ikinci bir müsibətlə üzləşdi. Məcburi köçkünlük faciəsi ilə. Hazırda Abşeronda - Xırdalan qəsəbəsində məskunlaşmışlar. Rufizin qardaşları Hafiz də, Eldəniz də ailə həyatı qurublar. Hafizin oğluna Rufizin adını veriblər. 9-cu sinifdə oxuyur. İncəsənət gimnaziyasında təhsil alır. İncəsənət universitetinin aktyorluq fakültəsinə qəbul olmaq niyyətindədir. Arzusu çin olsun. Rufizin torpağı sanı Allah ömür versin, şəhid əmisinin arzularını

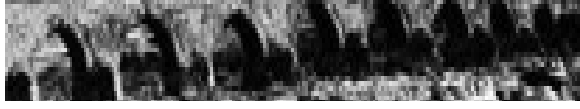
eməllərində davam etdirib, Rufizin qısa və şərəfli ömür yolunu layiqincə yaşatsın.

Bir də Qarabağımız, işğal altında qalan torpaqlarımız işğaldan azad olsun, Rufizin vətəndə, Soltanlıda qərib qalan məzarını gedib ziyarət edə bilək, deyirəm. Axı Rufiz elə bu amal uğrunda - torpaqlarımızın azadlığı yolunda canını fəda etdi. Onda digər şəhidlərimiz kimi Rufizin də ruhu dinclik tapıb şad olacaqdır".

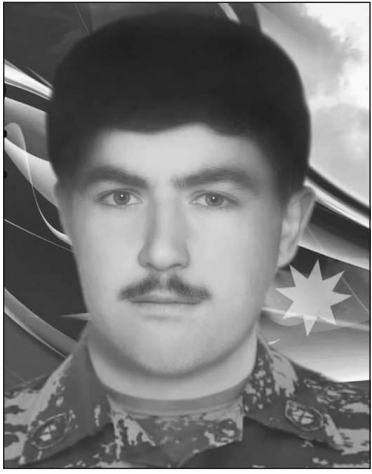
Həmin yazıdan bir neçə ay sonra - 3 ay sonra başlanan 2-ci Qarabağ müharibəsində qazandığımız Qələbə nəticəsində burdakı arzularım həyata keçdi. Torpaqlarımız işğaldan azad oldu, Rufizin də, bütün şəhidlərimizin də qisasları düşməndən alındı. Rufizin adını daşıyan qardaşı oğlu isə BDU-nun fəlsəfə fakültəsində 1-ci kursu bitirib, Rufizin yarımçıq qalmış arzularını davam etdirir. Rufizin anası Şahbaz xala deyir ki, 2021-ci ilin 27 iyununda həyat yoldaşım, oğlanlarımla birgə gedib Rufizin məzarını ziyarət etdik.

Şükür olsun Allaha ki, Rufizin də, şəhidlərimizin də qanları yerdə qalmadı, onların 30 il əvvəl apardıqları haqq işi - torpaqlarımızın ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizə hədəfə getmədi. Bu gün torpaqlarımız işğaldan azaddır, bu gün həm də bütün şəhidlərimiz - qiyamət gününün şəhidi olan şəhidlərimizin də ruhu şaddır.

Şakir ƏLİFOĞLU

İtkin şəhidlərimiz

Məzarı ürəklərdə qazılan şəhid

Zibeydə Məmmədbağı qızı Füzuli rayonunun Alxanlı kəndindən gələn köçmüşdü Soltanlı kəndinə. Həyat yoldaşı Rza Əliyevlə şad-xürrəm, bəxtəvər ömür-gün sürürdülər. Allah-təala könül evindən də sevindirmişdi bu gənc ailəni. Oğul-qız sarıdan paylarını vermişdi. Hüseyn, Rübəbə, Məharət, Elmar və Esmira. 3 oğul, 2 qız övladı bəxş etmişdi onlara. 1960-1970-ci illər bəlkə də dünyamızın ən xoş əmin-amanlıq vaxtları imiş. Mühəribə yox, üzərdə gülüş, ürəklərdə, qəlblərdə saflıq, halallıq, firavan yaşayış, gələcəyə nikbin baxış. Necə deyirlər, dünyanın tərəzisi düz çəkir, dünya öz ədalətli nizamı ilə gedirdi.

1980-ci illərin sonları, 1990-cı illərin əvvəlləri artıq dünya öz məhvərindən çıxmağa, insanların dinc yaşayışı pozulmağa başladı. Şər-zülm, haqsızlıq meydan salamağa fürsət tapırdı. Bədnam, nankor qonşularımız ermənilər haqsız ərazi iddiaları ilə çıxış etməyə, torpaqlarımıza quduz it kimi diş qıcamağa başladı. "Böyük Ermənistan" yaratmaq xülyasıyla Qarabağımızı, o cümlədən Cəbrayılıma işğal etmək niyyətini həyata keçirmək üçün silahlı hücumlar təşkil etdilər.

Vətənimizin bu dar ayağında xalqımızın qeyrətli övladları ayağa qalxıb silaha sarıldılar, düşməne öz həddini aşmamaq üçün ölüm-dirim savaşına yollandılar. Belə bir deyim var: "Gedən sadəcə ayaqlardır, onlar geri qayıdacaq... amma gedən könüldürsə, bax o heç bir zaman geri qayıtmaz". Bəli, haqq işi uğrunda - torpaqlarımızın azadlığı yolunda o yol gedər-gəlməz yol olsa belə o yola sadəcə ayaqlarıyla deyil, canı-dildən, könüldən ayaq basanlardan biri də Əliyev Elmar Rza oğlu idi. Rza kişiylə Zibeydə xanımın ailədə 4-cü övladı idi Elmar, ailənin-evinsə sonbeşik oğul övladı idi. Sonbeşik oğul xalq düşüncəsində ata ocağının varisi, davamçısı sayılıb. Elmar da bu müqəddəs missiyanın daşıyıcısı kimi doğulduğu Soltanlının, Cəbrayılın yağı işğalına məruz qalmaması üçün qanlı - qadalı cihadla yollanmış, yurdumuza gəc baxanları pulemyotu ilə susdurmağı qət etmişdi.

1972-ci ilin 11 iyulunda Soltanlı kəndində dünyaya göz açan Elmar Rza oğlu Əliyev 1979-1989-cu illərdə kəndlərindəki orta məktəbdə təhsil aldı. Moskvada sovet ordusunda hərbi xidmətdə oldu. Həqiqi hərbi xidmətini bitirib doğma ev-əşiyinə gəlmişdi ki, hamı kimi o da öz həyatını yaşamağa başlasın. Özünün təbiətindəki həlimliyə, dincliyə uyğun şəkildə də dinc-firavan həyatına davam eləsin, evlənilib ailəuşaq sahibi olsun. Ancaq şeytanxislətli ermənilərin dünyamızı qatib-qarışdırmaq istəyi Elmarın dincliyini pozdu. Könüllü olaraq Cəbrayıl rayon Hərbi Komissarlığına gəldi. Milli orduda xid-

mət etmək istədiyini bildirdi. Əvvəl Cəbrayıl şəhərində yerləşən alayın tərkibində xidmətə başladı. Sonra isə rayonumuzda strateji cəhətdən daha vacib olan bir bölgədə qulluğunu davam etdirməyə qərar verdi. Dağlar qoynunda qərar tutmuş Sirik kəndindəki batalyonda xidmətə davam etdi.

Başı göylərə bülənd olan uca Ziyarət dağının etəyində, Tey dağında vətənin keşiyində əlində pulemyotu ilə ayıq-sayıq dayanıb, əlverişli coğrafi mövqedə olan düşmənlərimizin bəndini-bərəsini bağlayırdı Elmar Əliyev.

1993-cü ilin 11 aprelində Ziyarət dağı istiqamətində gedən Göygədik

əməliyyatı adlı döyüşdə pulemyotu ilə diğalara qan udduran Elmar Rza oğlu Əliyev öz canını vətən yolunda fəda etdi. Taleyi məchulluğa düşdü. Mühəribə elə bir real qanlı həyat səhnəsidir ki, orada ölüm-itim labüddür. Elmar da həmin qanlı döyüşdə itkin düşdü. Cismən torpağa gömülməyən itkin şəhidimizin məzarı ürəklərdə qazıldı, ruhu vətənimizin əngin səmalarına uçdu, oradan ana yurdumuzu qoruyan qaraçuxa kimi doğma torpaqlarımıza göz-qulaq olmağa başladı. Sağlığında cismi ilə düşməne göz dağı olan Elmar itkin düşəndən sonra da şəhid kimi ruhu ilə vətənin səmasında gəzib-dolaşdı ki...

Elmarın böyük qardaşı Hüseynlə söhbət zamanı deyir ki, o vaxt Soltanlıdan Sirik kəndinə çox getdik-gəldik, necə deyirlər, yollarda zəlif olduq, ancaq onun öldü-qaldısından o vaxt bir xəbər tuta bilmədik. Çox sonralar bildik ki, elə o vaxt şəhid olubmuş, nəşini götürmək mümkün olmayıbmış...

Bəli, Elmarın itkin-şəhid düşməsindən təxminən 4 ay yarım sonra mənfur düşmənlərimiz doğma yurdumuzu işğal etdilər. Bax onda Elmar kimi itkin düşən şəhidlərimizin ruhları göy üzünə çəkildilər və ata-baba yurdunu tək qoymadılar ruhları ilə, qaibdən baxıb-görən nəzərləri ilə. Ata-anasının - yurd nisgili ilə dünyasını dəyişən valideynlərinin - sonbeşik oğul övladları kimi doğma dedə-baba yurduna, ev-əşiklərinə də ruhları ilə göz olub keşik çəkildilər. 27-28 ildə düşmənin əsarətində olan torpaqlarımıza həyan oldular yurdda dünyasını dəyişən şəhidlərimizin, itkinlərimizin ruhları.

Qardaşı Hüseyn deyir ki, Elmar mələk kimi idi, təmiz, safqəbli. Heç vaxt bir sözümlü iki eləməzd, nə desən canla-başla yerinə yetirərdi. Mələk kimi gəldi-gətdi bu dünyadan, xüsusi seçilmişlərdəndi elə bil. Hər dəfə ona deyirdim ki, icazə al gəl bir neçə günlük evə, dincəl. Deyərdi ki, bəs torpaqlarımızı kim qorusun. İtkin düşəndən bir gün qabaq evimizə gəlmişdi. Paltarlarını yuduq, sərdik ki, gecə qalsın, qurusun, sabah geyinib gedər yənə posta. Heç demə Elmar bizdən xəbərsiz paltarlarını ütüyə çəkib, qızdırıb, bir az quruladı, əyninə geyinib gedibmiş. Biz sabah eşitdik ki, qanlı döyüş olub. Elə bildik ki, Elmar içəridədir, yatıb. Evə girdik ki, evdə nə gəzir, axşamdan çıxıb gedibmiş...

Elmar Rza oğlu Əliyev sağlığında düşməne qan uddurub, vətənimizin keşiyində dayandığı kimi, şəhid olduqdan sonra da ruhuyla ana yurdumuzun, ata-baba ocağının keşiyində oldu. 2020-ci ildə torpaqlarımıza işğaldan azad olunanda onun da ruhu şad oldu, yolumuzu gözləyən ruhunun gözü ilə sevinib-güldü. Qaibdən səsləndi ki, mən də burdayam, sizinləyəm!..

ƏLİFOĞLU

Rabitəsizliyə düşən rabitəçi

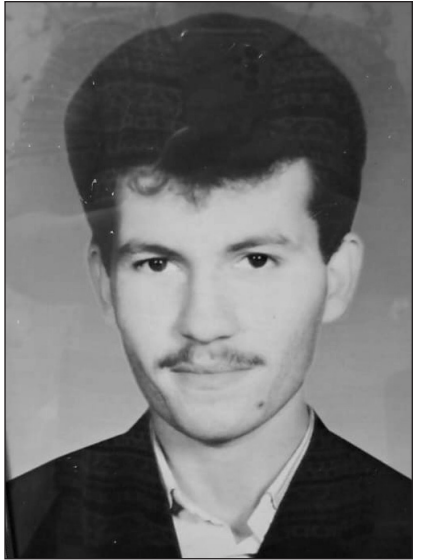
Soltanlı kəndindən olan Akif Nurullah oğlu Verdiyev qonşu Sarıcallı kəndindən Adilə Göyüş qızı ilə ailə həyatı quranda düzün düz vaxtları idi. Xoş niyyətlə qurulan və gələcəyə böyük arzularla baxan gənc ailəyə Allah-təala da xoş nəzərlərlə baxdı: Xəliq, Mais, Gülnarə və Malik. 3 oğul, 1 qız payı bəxş elədi uca yaradan onlara. Beləcə, bu xoş dövrandə bəxtəvər həyat yaşayırdılar. Mənfur qonşularımızın bədnam əməlləri hamı kimi bu ailənin də xoş gününü-güzərərini pozdu.

"Böyük Ermənistan" yaratmaq xülyasına düşən azğınlaşmış ermənilər torpaqlarımıza diş qıcamağa başlayanda düşmən çəpəri olan lay divar cüssəli igidlərimiz ayağa qalxıb silaha sarıldılar. Düşmənin aşını, suyunu vermək üçün qanlı-qadalı hərbi meydanına atıldılar. Belə mərd vətən oğullarından biri də Mais idi.

Mais Akif oğlu Verdiyev 20 oktyabr 1969-cu ildə Soltanlı kəndində anadan olmuşdur. 1976-1986-cı illərdə kəndlərindəki orta məktəbdə təhsil almışdır.

Orta məktəbi bitirdikdən sonra 131 nömrəli Sarıcallı kənd texniki peşə məktəbində traktorçuluq ixtisasına yiyələnmişdi. 1987-ci ilin payızında

valla işləyib həm evdə atasına, həm də bacı-qardaşlarına həyan durmaq, onlara köməklik etmək istəyirdi, həm də gələcəkdə ailə qurub, özü üçün bənəgüzərlik etməyi düşünürdü. Beləcə illər bir-birini əvəz elədikcə Mais də öz arzularına doğru yaxınlaşırdı. Ailə həyatı da qurmuşdu. İndən belə özünün şəxsi həyatı, evi-əşiyi üçün daha yaxşı, canla-başla işləməyi planlaşdırmışdı... Lakin namərd ermənilərin gətirdikə azğınlaşması artıq onun səbir kasasını daşdırıb yerindən-yurdundan etməyə başladı. 1992-ci ilin sonlarında rayon hərbi komissarlığına gəl-

lə birgə onun döyüşçü yoldaşları həmkəndlisi Əliyev Elmar Rza oğlu və Əliyev Vahid Balaca oğlu da itkin düşdülər. İtkinlik də mühəribənin zamanıdır. Odu ki, dünya etibarsızdır, ölüm-itim var deyirlər. Xalqımız əbəz yere "ölüm-itim" ifadəsini qoşa işlətmir. "Ölmək" və "itmək" semantik baxımdan xüsusən də qanlı-qadalı döyüşlər zamanı bir-biri ilə eynilik təşkil edir. Bu mənada mühəribədəki şəhidliyin bir adı da itkinlikdir - itkin düşməkdir. Düşmən düşmənliliyi edir, insana ağır, sarsıdıcı, sağalmaz yaralar vurur. Bir müdrik deyim var: "Həyat bir cümlədir, nə qədər uzatsan da, sonda nöqtəsi qoyulacaq. Bacar qurduğun cümlə mənalı olsun."

Mais kimi igid vətən övladları özlərinin nakam gənc ömürlərini qızıl həflərlə dəyərli və mənalı bir cümləyə çevirdilər.

Maisin qardaşı Maliklə söhbət zamanı kədərqarışıq təəssüf hissi ilə dedi ki, döyüş gedəndə həyat yoldaşı hamilə idi. Demişdi ki, qızım olsa, adını Nərgiz qoyun, oğlum olsa, özünüz bilərsiniz... Bir qızı oldu, amma çox heyif ki, körpə ikən - 4 aylıq olanda dünyasını dəyişdi.

Malik onu da dedi ki, ataları torpaqlarımız işğaldan azad olunandan sonra rəhmətə gedib. Anaları Adilə xanım isə onun ailəsi ilə bir yerdə Qobuda yaşayır. Deyir ki, anamız oğlunun ölümünü hələ də qəbul etmək istəmir. Hər il anamızı aparırıq Biləsuvardakı Şəhidlər abidə-kompleksinə, şəklinin yanına gül buketi qoyub bununla təskinlik tapırıq.

Malik bir xoş xəbəri də dedi ki, oğluna Maisin adını qoyub. İdman Akademiyasının 4-cü kursunda hərbi müəllim ixtisası üzrə oxuyur. Özü isə 14 nömrəli forma geyinib voleybol üzrə Milli komandamızda iştirak edir.

Bəli, şəhid Mais Akif oğlu Verdiyevin həyat yolunu qardaşı oğlu Mais davam etdirir, yarıda qalan arzularını da həyatda qazanacağı uğurları ilə yaşadacaqdır.

Şakir ƏLİFOĞLU

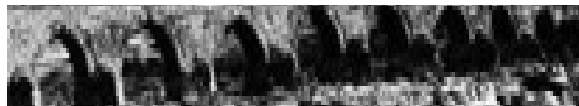

di, milli ordu sıralarında xidmətə başladı. Sovet ordusunda bitirdiyi rabitəçilik sənətini milli orduda davam etdirdi, rabitəçi kimi hərbi parolların dili ilə düşmənin strateji cəhətdən

Sovet ordusu sıralarına yollanmışdı. Qazaxıstanın Alma-Ata şəhərində iki il hərbi xidmət keçmişdi. Elə həmin xidmət dövründə də rabitəçilik kursunda oxumuşdu.

Sovet ordusundakı xidmətini başa vurduqdan sonra Mais dinc həyata başlamaq - ailə həyatı qurmaq və bacardığı peşənin dalınca getmək, özünə halal yolla dolanış, rahat gün-güzəran qurmaq qərarına gəlir. Belə də edir. O vaxt qızğın işlər gedən Araz Su Elektrik Stansiyasında işə düzəlir, öz qazandığı peşəsinə uyğun olaraq ekskavatorçu kimi əmək fəaliyyətinə başlayır. Bu min-

Riyaziyyat gecəsi

Mayın 17 - də müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, dahi siyasətçi və qüdrətli dövlət xadimi Heydər Əliyevin anadan olmasının 100-cü ildönümü ilə əlaqədar Saatlı rayonunun Nərimankənd kəndi ərazisində fəaliyyət göstərən Cəbrayıl rayon 2 sayılı tam orta məktəbində "Riyaziyyat bütün elmlərin açarıdır" adlı riyaziyyat gecəsi keçirildi.

Tədbirdə məktəbin müəllimləri ilə yanaşı Cəbrayıl rayon Tatar kənd tam orta məktəbin və Saatlı rayon Mehman Ağayev adına orta məktəbin riyaziyyat müəllimləri və şagirdləri də iştirak etdilər.

Tədbir iştirakçılarını salamlayan Cəbrayıl rayon 2saylı

tam orta məktəbin direktoru Emin Veysəlov şagirdlərin dünyagörüşünün, bilik və bacarıqlarının artırılmasında belə tədbirlərin əhəmiyyətini diqqətə çatdırıb, gecənin təşkilində əməyi olan hər kəsə təşəkkürünü bildirdi.

Təlim-tərbiyə işləri üzrə di-

rektor müavini Həziyev Sevinik bu tipli tədbirlərin şagirdlərdə riyaziyyatı fənninə böyük maraq yaratdığını qeyd etdi.

Tədbirdə aşağıdakı komandalara iştirak edirdilər:

1. Cəbrayıl rayon Tatar kənd tam orta məktəbinin şagirdlərinin təmsalında dahi Azərbaycan alimi Nəsrəddin Tusinin adını daşıyan - "Tusi" komandası;

2. Cəbrayıl rayon 2 sayılı tam orta məktəbin şagirdlərinin təmsalında həmyerlimiz, akademik Əşrəf Hüseynovun

adını daşıyan - "Əşrəf" komandası;

3. Saatlı rayon Mehman Ağayev adına 2 sayılı orta məktəbin şagirdlərinin təmsalında Qədim Yunan alimi Pifaqorun adını daşıyan - "Pifaqor" komandası.

Şagirdlər riyaziyyata, məntiqə aid dünya şöhrətli alimlərin maraqlı kəlamlarını söyləyib, məntiqi məsələ və misallar həll etdilər. Şagirdlərin təqdim etdiyi tapmacalar böyük maraqla qarşılandı. Cəbrayıl

rayonunun əməkdar müəllimi Sahib Bayramovun riyaziyyata aid şeirini gələcəyin riyaziyyat müəllimi olmağı hədəfləyən X sinif şagirdi Əhmədova Aysun səsləndirdi.

Rəqəmlərin dilindən şagirdlərin göstərdikləri "Mən olmalıyam rəhbər" adlı səhnəcik gecəyə xüsusi rəng qatdı. Şagirdlərin lövhədə gözü bağlı misallar həll etmələri hər kəsin marağına səbəb oldu.

Komandalara arasındakı yarışda "Əşrəf" komandası qalib gəldi. Tədbirdə qalib komanda ilə yanaşı fərqlənən şagirdlərə məktəb rəhbərliyi tərəfindən Fəxri Fərman və hədiyyələr təqdim edildi.

Məktəbin direktoru Emin Veysəlov sonda qeyd etdi ki, şagirdlərin intellektual səviyyəsinin yüksəldilməsi istiqamətində belə tədbirlər həmişə keçiriləcəkdir.

Sülhanə HƏSƏNOVA,
Cəbrayıl rayon 2 sayılı tam orta məktəbin Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimi

1986-cı ildə orta məktəbi bitirdik. O vaxtdan 37 il keçir. Sağ olsun sinif yoldaşımız Qənbəri. öz evində yığı bizi bir yerə. 37 rəqəmi xalqımızın tarixində qırqın-repressiya dövrünü xatırladır. Sovet rejiminin 1937-ci il repressiya "maşını" ziyalılarımızı elimizdən aldı. Bu gün bizim məzun olduğumuzun 37 ili tamam olması ərəfəsində bir yerə cəm olduğumuzun da əslinə qalsa səbəbi sovet sisteminin başımıza açdığı amansızlıqların əks-sədasıdır. Deyəsiniz ki nə əlaqəsi? Sovet imperiyası ki yoxdur! Sovet imperiyasının süquta uğramasının hələ də ölkəmizdə fəsadlarını yaşayırıq. 1930-cu illərin ağır ağırlı-acılı müsbətlərini bizə yaşadan sovet quruluşu asanlıqla yaxamızdan əl çəkmedi. Müstəqilliyimizi əldə etməyimizlə barışmayan imperiya siyasəti bədnam və mənfur ermənilərin əli ilə torpaqlarımızın 20%-ni işğal etdikdə, bizim cənnətməkan yerlərimizdən perik-didərgin düşməyimiz məhz geniş rakursdan yanaşdıqda, elə 1930-cu illər repressiyasının, 1948-ci illər deportasiyasının və s.b.k. müsibətlərimizin qi-

sasılı şəkildə davamı idi. Rus imperiyası müstəqilliyimizi həzm edə bilmədiyindən, başımıza yerimizdən - yurdumuzdan məcburi köçkün düşmək faciəsi gətirildi. Nəticədə hərəmiş bir tərəfə düşüb diyarbadıyar səpələndik. Bəli, bu gün 37 il sonrakı görüşümüz 7 il də, 17 il də əvvəldə ola bilərdi. Lap 3 il sonra da - 40 ildən sonra

da ola bilərdi - əgər əvvəlki yubiley görüşlərimizi keçirmiş ola biləydik. Ömrə-günə, zamana, tarixin çərxi-gerdişinə etibarımız qalardı... biz dünyanı ki, belə qarışıq gördük, dedik yox ta, onsuz da çox gecikmişik belə bir görüş

37 ildən sonra...

təşkil etməkdə, meqamı-fürsəti, Qənbər Əzizovun bizə təşkil elədiyi, yaratdığı bu şəraiti əldən buraxmaq olmazdı.

Düzdür, mən bu görüşə müəyyən işlərim ucbatından xeyli gecikdim də. Ancaq sağ olsunlar, mənim yolu məsrəflə gözləndilər. Mən də üzrxahlıq edib, yumor hissi ilə "böyük adamları gözləyərlər daa, bəs bilmirdiniz?" - deyib könlüllərini aldım sinif yoldaşlarımla.

37 il əvvələ qayıtdıq fikrən-xəyalən, bir az özlüyümüzə uşaqlaşdıq da. Amma mən heç orta məktəb illərimdə də xarakterimə görə uşaqlıq eləyə bilməmişdim. İstedim indi bir az dəcəllik - uşaqlıq eləyəm, ötən illərin hayfını çıxam. Deyəsən onu da bacarmadım. İstər-istəməz həyat, dünya, insanlar barədə folklorçu - etnoqraf kimi düşüncələrimi bölüşdüm. Deyəsən orta məktəbdə bir sinifdə

dərsi. Həyat hamımıza bu illərdə əməlli-başlı dərs keçdiyindən, hamımızın həyat, ailə, dünya haqqında kifayət qədər anlayışımız da vardı. Biz sadəcə bir-birimizlə könül söhbəti elədik. Axı könül söhbəti ürəkdən gəldiyindən, adama xoş gəlir. Hamımıza xoş gələn bir görüş keçirdik 37 ildən sonra. Və bu görüş özü də bir həyat dərsi idi. Həyat dərsləri isə heç vaxt unudulmur. Keçmiş zamanla bağlı belə bir fəlsəfi deyim var: "Heç vaxt keçmişin üçün təəssüf hissi keçirmə. Əksinə, keçmişini sənə dərs verən bir müəllim kimi bağri-

na bas". Hamımız 37 il əvvəlki keçmiş günlərimizin xatirəsi işığına yığışmışdıq. Ha deyəsən ki, keçmişimiz üçün təəssüflənmərik, ax-vayı şeydir, keçmiş günlərə təəssüflənmək, keçmiş üçün darıxmaq insanın təbiətindədir... Nostalji duyğular insanı daim təqib etməkdir. Nə isə... Unudulmaz görüşdə çox arzular - diləklər dile gəldi. Onlardan biri də 3 ildən sonra məzun olduğumuzun 40-cü ildönümünü doğma məktəbimizdə qeyd etmək oldu. Arzularımız həyata keçsin.

Şakir ALBALIYEV

Elegiyalar

Nə hiylə işidi, nə də ağıldı,
Dünya başdan-başa şirin nağıldı.
Ömrü bu dünyada qala bilməmişdim,
Fələk topa tutdu, qalam dağıldı.

Gəzdim bu dünyanı mən qarış-qarış,
Vətənin bir qarış yerin vermədi.
Çağırardım oğul, qız, yar, bacı, qardaş,
Hayıma yetməyə birin vermədi;
Namərd dünya mənə sirin vermədi!

Dünya öz kefində, nəyinə lazım
Onda gözü qalan bir insan köçür.
Olma bu dünyadan razı, narazı;

Özü arşınlayıb bizləri ölçür,
Hər kəsin boyuna kəfənin biçir!

Bax dünya boyda qəmimə,
Gülmə dərviş görkəmimə.
Soruşma nəçiyəm, kiməm?
Mən də sizlərdən biriyəm,
Yaşıl əbəli Xizriyəm!

Qərib eldə ölüm vaxtsız gəldi hey,
Oğlumdan-qızımdan getdim nigaran;
Ömür-gün yoldaşım qaldı tək-tənha.
Siz Allah, ay bacım-qardaşım anam,
Ailəmin üstündə göz olun hər an!

ALBALIYEV

Cəbrayıl RİH, YAP rayon təşkilatı və "Xudafərin" qəzeti Nuriyev Əli Məhəmməd oğlu və Məmmədova Fatma Kamran qızının

vəfatlarından kədərləndiklərini bildirir və ailə üzvlərinə dərin hüznü başsağlığı verir.

Allah rəhmət eləsin!

Baş redaktor:
Sakir Əlif oğlu
ALBALIYEV

Qəzet Ədliyyə Nazirliyində qeydə alınıb.
CIF 1209641
H/h:55233080000
kod: 200123
VÖEN: 9900003611
SWIFT kod: AHBZ2X
M/h: AZ37NABZ0135010000000001944
Benefisiarın hesabı: AZ27IB410100C9443130139112
VÖEN: 8200035441
Ünvan: AZ 1073, Bakı şəh.,
Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə
"Azərbaycan" nəşriyyatı.
Telefon: (051) 441-15-82

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Materiallardakı faktların doğruluğuna müəlliflər cavabdehdir.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Qəzet "Xudafərin" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib.
albalievshakir@gmail.com
albalievshakir@rambler.ru
Sifariş №: 1543
Tiraj: 2000